

ОАЭ 332.142:336

ΑΙ ΝΟΑΑΘΝΟΑΑΙ Ι ΑΒ ΟΕΙ ΑΙ ΝΙ ΑΑΒ Ι Τ ΑΑΑΘΑΕΕΑ ΔΑΑΕΙ Ι Τ Α
Ε ΔΑΟΙ ΔΙ ΕΔΙ ΑΑΙ ΕΑ Ι ΑΑΡΑΑΕΑΟΙ ΟΟ Ι ΟΙ Τ ΟΑΙ ΕΕ

© 2011 Ο.Ι. Τ αούαι ετ *

Εεε-αααα ηεη αα: ααεη αι ε δααεη ι αευι υε ι δι αοεο, ααδθεεαευι ι α αυδααι εααι εα, αι δεσι ι οαευι ι ι α αυδααι εααι εα, αι οαοεε, ει ι νι εεαεδι ααι ι υα αραααου δααεη ι ι α, ι αααααοι υα οδαι η-οαδου, οδι ααι υ αραααοι ι ε ι ααι η α-αι ι ι ηοε.

Δαηι αοδεααοηυ ι δι αεαι υ αυδααι εααι εγ οδι αι αε υει ι ι η ε-αηει αι ε ηι οεαευι ι αι δαααοεγ οαδ-θεοι θεε, εηηεααοηυ αααηει ι ηου δααεη ι αευι υο αραααοι α ι ο ι αααααοι υο οδαι ηοαδου, ηοει οεεδι ααι εα δααεη ι ι α ι ι δααεαοεε ε ι αδαυεααι εη ηι αηοααι ι ι αι ι αει αι αι ι ι οαι οεαεα.

Οαι οδαεεσι ααι ι αυ αραααοι αυ ηεηοαι α οαδαεοαδεαοηυ αυηι ει ε ηοαι αι υη ει ι οαι ο-δαοεε ι αει αι αυο ε ει υο ι ι ηοοι εαι εε α οα-ααδαευι ι ι αραααοα. Υοι ι ι αει εγιο ι ι αεεε-σι ααου ηδαηοαα ε εηι ι ευσι ααου εο α ι αυααι ηοααδηοααι ι υο ει οαδαηαο, ι αι αει ι δαεοε-αη-εε αηααα ε αααα αι αει εεαηο αεηι δι ι ι δοεε ι αααο δαηοι αι υι ε ι αυααοαευηοααι ε ηι ι ααο-ηοαοηυεο αραααοι α ε ααεε-ει ι ε αι οι αι α.

Δαηοι αυ ει ι ηι εεαεδι ααι ι υο αραααοι α δααεη ι ι α ι α 2010 α. ι ι ηδααι αι εη η 2000 α. αυδι ηεε η 1032,1 ι εδα. αι 6636,9 ι εδα. δοα., εεε α 6,34 δαα. Ι ηι ι αι ι α ι αι δααεαι εα δαη-οι αι α - αδααι ι οδαι αι εα, ΑΕΟ, ι αδααι ααι εα, ι δι ααααι εα ι αδι ι δεγυοεε ηι οεαευι ι ε ι ι εε-οεε (οααε. 1).

εηει ι ααι υο - 100% α ι αεαηοι ι ε αραααο; ι αει α ι α αι οι αυ οεε-αηεεο εεο - 60% α ι αεαηοι ι ε, 40% α αι δι αηει ε (ι οι οεει αευι ι υο δαει ι ι α, ι ι ηαει εε) αραααου; ι αει α ι α αι αυ=ο ι ι εασι υο εηει ι ααι υο (οαααι αι δι α-ι ι α ηυδουα) - 100% α οαααδαευι υε αραααο; ααι αευι υε ι αει α - 100% α αραααο αι δι αη-ει αι ι εδοαα (απαααο ι ι ηαει εε).

Αι οι αυ ει ι ηι εεαεδι ααι ι υο αραααοι α ηοαυαεοι α ΔΟ α ι αδεη α 2000-2010 αα. αυ-δι ηεε αι εαα ααι α 6 δαα (οααε. 2).

Αι οι αυ ει ι ηι εεαεδι ααι ι ι αι αραααοα δι ηηεηει ε Οαααδαοεε α 2010 α. ηι ηοαεεε 16031,9 ι εδα. δοα., α οι ι εηεα ει ι ηι εεαε-δι ααι ι υο αραααοι α ηοαυαεοι α ΔΟ - 6537,3 ι εδα. δοα., εεε 40,78%. Υοι ι αι α-ααο, αοι

Таблица 1

Структура расходов консолидированных бюджетов субъектов РФ, %

Расходы	2000 г.	2010 г.
Промышленность, энергетика, строительство	2,27	0,46
Сельское хозяйство и рыболовство	4,03	3,42
Транспорт, дорожное хозяйство и информатика	3,72	8,36
Жилищно-коммунальное хозяйство	19,36	12,60
Социально-культурные мероприятия	38,96	54,89

Α Δι ηηεηει ε Οαααδαοεε δαααοαι ε-αι εα αεαι α αι οι αι α ι αααο οδι αι υι ε αραααοι ι ε ηεηοαι υ ι ααι η α-εαααοηυ αδαα αεοααι εαι εα ι αει αι α, δαααοαι ε-αι εα αι ηοααδηοααι ι ι αι ει ουαηοαα, δαααοαι ε-αι εα ηι αηοααι ι ι ηοε ι α ι δεδι αι υα δαηοδηυ. Δαηι δαααεαι εα ι αει αι α ι ι οδι αι υι αραααοι α² α 2010 α.: ι αει α ι α ι δεαυευ 10% α οαααδαευι υε αραααο, 90% α ι αεαηοι ι ε αραααο; οδαι ηι ι οοι υε ι αει α, ι αει α ι α ει ουαηοααι ι δααι εαοεε, ι αει α ι α αι αυ=ο ι α αυδααι δι ηοδαι αι ι υο ι ι εασι υο

αι ευοαυ αηου αι οι αι α ι ι ηοοι ααο α οαααδαευι υε αραααο. Ι αηι ι οδυ ι α ι δι αι αει οη αι ηο-ααδηοαι ι ι εεοεο ααοαι οδαεαοεε ι αααα-ααοι υο ι οι ι οαι εε αααηει ι ηου δααεη ι αευι ι υο αραααοι α ι ο αυοαηοι υεο αραααοι α οηεεαααοηυ. Ααααι αι αααι υα ι ι ηοοι εαι εγ α ηοδοεοοδα αι οι αι α οααεε-εεεηυ η 9,54 αι 23,12%, α αηααι α ι αδεη α 2000-2010 αα. α 14,86 δαα. Α αραααοαο ηαι αηηει ε ι αεαηοε, Δαηι οαεεεε Ααοει οοι ηοαι, Ι αδι ηει ι εδαα, ηααδαει αηει ε ι αεαηοε αι εγ ηι αηοααι ι υο αι -

* Ι αούαι εη οαουγυ α ι εει εαααι α, αι οαι ο ηαι αηηει αι αι ηοααδηοααι ι ι αι οαοι ε-αηει αι οι εααηεοαα. E-mail: tatyanaobushenko@mail.ru.

Таблица 2

Доходы консолидированных бюджетов субъектов РФ

Доходы	2000 г.		2010 г.		%
	Млрд. руб.	Уд. вес, %	Млрд. руб.	Уд. вес, %	
Доходы, всего	1065,8	100	6537,3	100	613,37
Из них:					
налоговые	742,8	69,69	4479,5	68,52	603,05
неналоговые	60,7	5,7	298,2	4,56	491,26
безвозмездные	101,7	9,54	1511,7	23,12	1486,43

от 81-78%, а за счет налогов – 10-30%.

Из них: налоговые – 69,69%, неналоговые – 5,7%, безвозмездные – 9,54%.

В 2010 году доходы субъектов РФ составили 6537,3 млрд. руб., что в 6,13 раза больше, чем в 2000 году. Доля налоговых доходов в общей сумме доходов субъектов РФ снизилась с 69,69% в 2000 году до 68,52% в 2010 году. Доля безвозмездных доходов увеличилась с 9,54% в 2000 году до 23,12% в 2010 году.

Таблица 3

Доходы субъектов РФ из федерального бюджета

Год	Доходы федерального бюджета, млрд. руб.	Межбюджетные трансферты		В т.ч. дотации	
		Млрд. руб.	Уд. вес в доходах, %	Млрд. руб.	Уд. вес в трансфертах, %
2005	5127,228	1245,588	24,29	358,379	28,77
2006	6278,888	1498,913	23,87	414,390	27,64
2007	7781,119	1900,104	24,41	592,568	31,18
2008	9275,931	2674,634	28,83	390,397	14,60
2009	7337,750	3593,443	48,97	578,277	16,09
2010	8305,414	3415,000	41,11	522,685	15,30

В 2005-2010 гг. доля доходов субъектов РФ из федерального бюджета снизилась с 24,29% в 2005 году до 15,30% в 2010 году.

В 2010 году доля межбюджетных трансфертов в доходах субъектов РФ составила 41,11%, в том числе дотаций – 15,30%. В 2005 году доля межбюджетных трансфертов в доходах субъектов РФ составила 24,29%, в том числе дотаций – 28,77%.

В 2010 году доля межбюджетных трансфертов в доходах субъектов РФ составила 41,11%, в том числе дотаций – 15,30%. В 2005 году доля межбюджетных трансфертов в доходах субъектов РФ составила 24,29%, в том числе дотаций – 28,77%.

Таблица 4

Доходы субъектов РФ из федерального бюджета

2005 г.		2006 г.		2007 г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.	
Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%
52,06	100	40,33	77,5	42,47	81,6	46,03	88,4	191,88	368,6	105,95	203,5

Таблица 5

Дотации на выравнивание бюджетной обеспеченности регионов (исполнение)

2005 г.		2006 г.		2007 г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.	
Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%	Млрд. руб.	%
189,875	100	228,167	120,2	260,418	137,25	59,750	31,46	373,995	197,0	396,995	209,1

Таблица 5 показывает динамику дотаций на выравнивание бюджетной обеспеченности регионов с 2005 по 2010 год. В 2005 году сумма дотаций составила 189,875 млрд. руб. (100%). В 2006 году сумма дотаций выросла до 228,167 млрд. руб. (120,2%). В 2007 году сумма дотаций составила 260,418 млрд. руб. (137,25%). В 2008 году сумма дотаций снизилась до 59,750 млрд. руб. (31,46%). В 2009 году сумма дотаций выросла до 373,995 млрд. руб. (197,0%). В 2010 году сумма дотаций составила 396,995 млрд. руб. (209,1%).

В 2008 году сумма дотаций снизилась до 59,750 млрд. руб. (31,46%). В 2009 году сумма дотаций выросла до 373,995 млрд. руб. (197,0%). В 2010 году сумма дотаций составила 396,995 млрд. руб. (209,1%).

Таблица 6

Валовой региональный продукт на душу населения по субъектам РФ, руб.

Регион	2000 г.	2009 г.	%
ВРП по субъектам РФ, всего	39532,3	226007,5	571,7
Центральный ФО	48205,0	308331,0	639,6
г. Москва	115630,0	679340,7	587,5
Ивановская обл.	14240,0	80923,8	568,2
Северо-Западный ФО	40564,9	253214,4	624,2
г. Санкт-Петербург	39811,1	320916,4	806,1
Псковская обл.	20544,7	107656,9	524,0
Южный ФО	23417,9	145007,2	619,2
Краснодарский край	26713,9	166496,6	623,2
Респ. Калмыкия	20183,7	84274,1	417,5
Северо-Кавказский ФО	13802,7	86266,1	625,0
Ставропольский край	19603,9	102414,9	522,4
Респ. Ингушетия	6667,9	36405,9	546,0
Приволжский ФО	32791,7	163270,3	497,9
Респ. Татарстан	49139,3	234324,4	476,8
Респ. Марий Эл	15114,8	98359,9	650,7
Уральский ФО	69327,3	358389,4	517,0
Тюменская обл.	176917,9	849163,2	480,0
Курганская обл.	17758,7	114184,8	643,0
Сибирский ФО	33682,1	173383,9	514,8
Красноярский край	71281,0	258834,6	363,1
Респ. Тыва	11749,3	85322,0	726,2
Дальневосточный ФО	44932,3	268344,3	597,2
Чукотский АО	65963,0	925411,9	1402,9
Еврейская АО	19484,8	136834,2	702,3
Отношение max/min	26,5	25,4	-

Таблица 6 показывает динамику валового регионального продукта на душу населения по субъектам РФ с 2000 по 2009 год. В 2000 году сумма ВРП на душу населения составила 39532,3 руб. В 2009 году сумма ВРП на душу населения выросла до 226007,5 руб. (571,7%).

В 2009 году сумма ВРП на душу населения выросла до 226007,5 руб. (571,7%).

Таблица 7

Среднедушевые денежные доходы населения в месяц, руб.

Регион	2000 г.	2010 г.	%
Ненецкий АО	2997,1	50843	1696,4
г. Москва	9291,3	43876	472,2
Ямало-Ненецкий АО	7564,4	41865	553,4
Чувашская респ.	1016,2	10885	1071,1
Ивановская обл.	912,3	10980	1203,6
Респ. Марий-Эл	863,5	10195	1180,7
Респ. Калмыкия	956,3	7540	788,4
Респ. Ингушетия	488,0	9596	1966,4
Российская Федерация	2192,9	18881	861,0
Отношение max/min	19,0	6,74	-

аі оі ааі е іі еаоа оооаа а нодоооооа аі оі аі а ні нòаеуаò 19,1-46,3%, іі оòааі і нòу а ні ое-àеуі оò асї еаòаò аі сòа̀нòаòò è ні нòаеуаò 18,1-30,2% ні аі еої і оò аі оі аі а і а̀аеаї еу.

Àеòòаòаї оеаòеу і а̀аеаї еу іі іі оòаае-òаеунеєї òа̀нòї ааї 12,3 òа̀çа, è іі ааї іі і о іі еа̀çаòаѐр аеòòаòаї оеаòеу а̀уòа, а̀аї іі іі еа̀çаòаѐр "нòааї а̀аòøа̀а̀уа̀ ааї а̀аеї оа̀ аї-òї а̀у". Іі і а̀а̀нї а̀-аї іі нòе еа̀аеї а̀уї è а̀аòї-ì і а̀еєуї è аеòòаòаї оеаòеу 6,3 òа̀çа, іі і а̀а̀н-ї а̀-аї іі нòе а̀еєуї è іі і а̀уаї еуї è 2,5 òа̀çа (òа̀ае. 8).

і еа̀ нòааї а̀аòøа̀а̀уò ааї а̀аеї оò аі оі аі а н а̀-еè-еї і è і òї а̀еòї ÷і і аї і еї еї ої а ні нòааеєї 372,7%. À òа̀аеї і а̀ò ні оòаї у̀рòнү òа̀çеè-еу а̀ а̀еè-еї а̀ о̀нòаї і а̀ааї і і аї і òї а̀еòї ÷і і аї і è-ї еї ої а: а̀ Àа̀еуї ааї нòї ÷і і і. Òї - 8627 òòá., і а̀ Èаї -аòеа - 12 230 òòá., а̀ ì òòї аї нєї è і а̀е. - 8432 òòá., а̀ Òаї аї а̀нєї è і а̀е. - 4199 òòá., а̀ Ì òєї а̀нєї è і а̀е. - 4813 òòá. Ні і ої і о̀аї еа̀ нòааї а̀аòøа̀а̀уò ааї а̀аеї оò аі оі аі а н а̀еè-÷еї і è і òї а̀еòї ÷і і аї і еї еї ої а̀ о̀нòаї і а̀ааї-ї і аї а̀ òа̀аеї і а̀ò а̀. Ì і нєаа 596,6%, а̀ а̀. Наї еò-ì а̀òаòаòаòа 516,0%, а̀ òа̀нї о́а̀еєèа̀ Ì а̀-

Таблица 8

Социально-экономические показатели по регионам в 2010 г.

Оборот розничной торговли на душу населения, руб.		Легковые автомобили на 1000 чел. населения, шт.		Общая площадь жилых помещений на 1 жителя, м ²	
г. Москва	250425	Камчатка	372,3	Чукотский АО	30,1
Сахалинская обл.	181275	г. Санкт-Петербург	282,8	Московская обл.	28,8
Ханты-Мансийский АО	161006	Московская обл.	293,3	Магаданская обл.	28,4
Респ. Тыва	38643	Респ. Дагестан	104,1	Респ. Ингушетия	13,8
Респ. Калмыкия	33927	Чеченская респ.	100,2	Респ. Тыва	13,0
Респ. Ингушетия	20311	Чукотский АО	59,1	Чеченская респ.	12,0
Российская Федерация	115215		228,3		22,6
Отношение max/min	12,3		6,3		2,5

Ні оòаї у̀рòеа̀нү òа̀çеè-еу а̀ оòї аї а̀ а̀еç-ї è і а̀а̀аеаї еу а̀с̀çа̀а̀рò і еа̀òаòеї і і оа̀ і òї-òа̀ннò еç а̀ааї оò òа̀аеї і і а̀ а̀ і а̀аòуа̀. À òа̀-а̀еї і а̀ò н і еçеèї è нòааї а̀аòøа̀а̀уї è аї ої аа̀-ì è і а̀а̀ѐрääòнү нòаòаї еа̀ і а̀а̀аеаї еу. І нї аа̀-ї і уòї і òї а̀-а̀аòнү а̀ òеуеї è, Èòнєї è, Òа̀ì-аї а̀нєї è, Àòòаї а̀аеуеї è і а̀еа̀нòуò, а̀ òа̀нї о́а̀-еєèа̀ Èа̀òа̀еу.

Ì òї і о̀аї еа̀ çа̀òааї òї і è і еа̀òу è і òї а̀е-òї ÷і і і о̀ і еї еї ої о̀ і òòа̀а̀аò òòї ааї у̀ а̀еçї è і а̀а̀аеаї еу а̀ еї і еòаòї і òа̀аеї і а̀, а̀ òа̀еа̀ іі òòааї і нòе ааї а̀еòа̀еа̀ è а̀рăæаòї оò о̀нєò-а̀аò. Àа̀еè-еї а̀ і òї а̀еòї ÷і і аї і еї еї ої а̀ а̀ Òї н-нєнєї è Òа̀а̀òаòеè а̀ 4 еа̀òòа̀еа̀ 2010 а̀. о̀н-òа̀ї і а̀еаї а̀ а̀ òа̀çї а̀òа̀ 5902 òòá., нї і ої і о̀а̀-

òеè Ýè 239,1%, аї Àеа̀аеї еòнєї è і а̀еа̀нòе 256,4%.

Ì а̀òї а̀еèа̀ òа̀нї òа̀а̀а̀еаї еу òòаї нòаòòї а⁵ і òа̀аòнї а̀òòеа̀а̀ò òа̀нї òа̀а̀а̀еаї еа̀ і і і і ì è н 2011 а̀. і а̀ і нї і а̀ òа̀н-а̀òї і è а̀рăæаòї і è і а̀а̀н-ї а̀-аї і і нòе нòа̀уа̀еòї а̀ ÒÒ. Òòї ааї у̀ а̀рăæаò-ї і è і а̀а̀нї а̀-аї і і нòе і і òа̀а̀а̀еуаòнү еа̀è і òї і-òаї еа̀ еї а̀а̀ѐнà і а̀еї аї аї аї і і òаї оеа̀è è еї-а̀а̀ѐнò а̀рăæаòї оò òа̀нòї аї а̀. Èї а̀а̀ѐн òа̀нн-è-òуа̀а̀òнү еа̀è і òї і о̀аї еа̀ і а̀еї аї аї аї і і òаї-òеа̀è (а̀рăæаòї оò òа̀нòї аї а̀) і а̀ 1 а̀еòа̀еу а̀ òа̀аеї і а̀ è аї а̀еї а̀е-ї і і о̀ і і еа̀çаòа̀ѐр і і Òї н-нєнєї è Òа̀а̀òаòеè. Ì еї еї а̀еуї у̀е òòї ааї у̀ òа̀н-а̀òї і è а̀рăæаòї і è і а̀а̀нї а̀-аї і і нòе а̀ Èї-а̀òøа̀òèè ні нòа̀а̀èò 0,631, а̀ Òуа̀а̀ 0,638, і а̀е-

nei aeuu ue odf aai u a a. I i neaa 3,232, a Op-
i ai nei e i aeane 2,347. I i ea daci eoa i aeo
aanuup i aenei aeui i e aanuup i ei ei aeu-
i i i aani a-ai i ui e daaei i ai e 5,44, anee noi -
i u i a audaai eaaiea aooou auaaeai u a ni i b-
aanoaee ni i aoi aeei e, daci eoa ni edaeeony ai
2,25. E ana ae a daceouoaa dan-aoi a ai oa-
oe e i i i ai e i aoi aeaa i i i i u i i eo-aò i da-
ei ouaanoai i i "i i i ai aaoi ua daaei i u".

Oaeei i adaci i i, i i ae i i naaeau auai a, +oi
caae nei i nou daaei i i a i b i i i i ue oaaa daeu-
i i ai apaaoua i a i dai ai eai a.

I ai ei ec i ni i ai uo i ai daaeai ee ni aad-
oai noai aai ey i aapaaou uo i oi i oai ee i a
ni adai ai i i yoi a yaeyaoony aeoeae caoey da-
aeui ai naei da yei i i eee, i dai ai eai ea ni aa
i oi ecai anoaa. A ede eni i i 2009 a. i auai ei-
aanoee a yei i i eeo daaei i i a ni edaeeony i a
16,2%, i de-ai ni edaui ea i oi eci oei a i i-
aaeypuai ai euoei noaa daaei i i a - a 61 da-
aei i a. A 2010 a. ei aanoee a i ni i ai i e eai e-
oae ai cdi nee i a 6%. Noaeeui i danoou ei aano-
oeoe a i a oaaaaci ai auapueo daaei i a: Oai -
ou-i ai nee nei i AI, Bi ae i -i ai aoei i AI,
Op i ai nei e e adaaeo i aeanoyo. A 34 daaei i aò
(41%) i oi ai eaaony ni eaei ea ei aanoee,
i ni aai i i yoi i oi a-aony a Dycai nei e, Eae-
i ei adaa nei e, I nei nei e, Anodaai nei e, Ai e-
ai adaa nei e i aeanoyo. Aey i i auoai ey oei ai-

ni ai e nai i noi yoaeui i noe daaei i i a odaaony
i adaeai ea ai oi ai i e aacu daaei i aeui i ai
apaaoua. I ai aoi ae i a daceai oea i i auo ei -
aanoee i i uo i oi aeoi a, i daaei ayueo e nooe-
oodi ui naaeai a yei i i eea, i daaei oedi aai -
i ui i a i oi ecai anoai ei i eodai oi ni i ai i e
i oi aoeoe. E i i au i i oi aeoi i daaeaeau +a-
noi ua e ai noaadnoai i ua ei aanoee, o.a. i a-
apaaou i oai noadnoai i daaei ai euoep
ei aanoee i i o i ai daaei i i nou. Yoi i i cai -
eoo i i auoeu odf aai u ae ci e a i oi i uoeai i i -
daceouo daaei i aò Di nee.

¹ Daaei i u Di nee. Ni oaeui i -yei i i e-aanee
i i ea caoee : noao. na. / Di noao. I ., 2011. URL:
<http://www.gks.ru>.

² I oaaa daeu i i apaaoua i a 2010 ai a e i a
i eai i au e i adai a 2011 e 2012 ai ai a : oaaa. ca-
ei i i b 2 aa. 2009 a. ¹ 308-OÇ. URL: <http://www.eg.-online.ru>.

³ Apaaou ue ei aae Di nee nei e Oaaa oee :
i b 31 epey 1998 a. URL: <http://www.consultant.ru>.

⁴ I a eni i ei ai ee oaaa daeu i i ai apaaoua ca
2010 ai a : oaaa. caei i i b 7 i eo. 2011 a. ¹ 272-
OÇ. URL: <http://img.rg.ru>.

⁵ I aoi aeaa dani daaeai ey ai ooe i a auaa-
i eai ea apaaou i e i aani a-ai i i noe noauaeoi a Di n-
nee nei e Oaaa oee : i i noai i aeai ea i daaeaeu noaa
DO i b 22 i i ya. 2004 a. ¹ 670 // Di n. aac. 2004.
1 aa.

I i nooi eea a daaeoeep 20.09.2011 a.